

**Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
Інститут педагогіки НАПН України
Українська асоціація дослідників освіти
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
Відділ міждисциплінарних гуманітарних студії
Познанського університету ім. Адама Міцкевича
Факультет іноземних мов**

**МОВА, ОСВІТА, КУЛЬТУРА:
АНТИЧНІ ЦІННОСТІ – СУЧАСНЕ ЗАСТОСУВАННЯ**

**МАТЕРІАЛИ
Міжнародного дискусійного форуму**

Умань 2016

УДК (81+37+008)(063)

ББК (81+74+71)я73

М 74

Редакційна колегія:

**Безлюдний Олександр
Іванович**

Ректор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, доктор педагогічних наук, професор

**Сокирська Владилена
Володимирівна**

Проректор із наукової роботи та міжнародного співробітництва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат історичних наук, професор

Бріг Надія Михайлівна

Декан факультету іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, директор Регіонального центру навчання іноземних мов, кандидат педагогічних наук, доцент

**Заболотна Оксана
Адолфівна**

Завідувач Лабораторії педагогічної компаративістики Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, завідувач кафедри іноземних мов, доктор педагогічних наук, професор

**Піонтковська Тетяна
Олександрівна**

Заступник декана з наукової роботи факультету іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, кандидат філологічних наук, доцент

Відповідальні за випуск: кандидат педагогічних наук, доцент Капелюшна Т.В., кандидат педагогічних наук, доцент Загоруйко Л.О.

Автори несуть відповідальність за наукову вірогідність і коректність уміщених у збірнику матеріалів

М 74 Мова, освіта, культура: античні цінності – сучасне застосування: матеріали міжнародного дискусійного форуму, 19-20 травня 2016 р., м. Умань: ФПО Жовтий О.О., 2016 – 328с.

Матеріали збірника присвячено висвітленню проблем, які обговорювалися Міжнародному дискусійному форумі «Мова, освіта, культура: античні цінності – сучасне застосування», зокрема: іноземні мови в контексті глобалізації; стратегічні напрями розвитку іншомовної освіти в середній та вищій школі; європейський вимір педагогічної освіти; роль університету в розвитку міст; роль дослідницьких груп і асоціацій у розвитку гуманітарних наук тощо.

Видання призначене для науковців, аспірантів, викладачів, студентів та всіх, хто цікавиться здобутками у галузі освіти.

УДК (81+37+008)(063)

ББК (81+74+71)я73

М 74

ЗМІСТ

Передмова	10
Галина Авчійнікова Особливості скорочень в електронному дискурсі німецькою мовою.....	11
Olena Beuz Developing writing skills.....	14
Віта Безводна Розвиток іншомовної освіти в Україні (кінець 30-х - 1947 рр. XX століття).....	16
Олександр Безносюк Комплексне навчання при підготовці сучасного вчителя.....	18
Анна Безрукова Педагогічна культура батьків у працях В. Сухомлинського.....	22
Максим Білан, Валентин Златийків, Олександр Абрамчи Етапи навчання іншомовному аудіюванню курсантів (студентів) вищих педагогічних навчальних закладів.....	25
Ірина Білецька Іммерсійні програми вивчення іноземних мов: досвід США.....	28
Івасюк Галина Перспективи впровадження американського досвіду формування національної культури учнів старших класів у практику шкільництва України.....	31
Лілія Бойчівська Особливості завдання інтерактивного навчання при викладанні іноземної мови у немовних вищих навчальних закладах.....	35
Марина Бойченко Державна підтримка обдарованих школярів: зарубіжний та вітчизняний досвід.....	37
Галина Бондар Іновіації у сфері викладання іноземних мов на немовних факультетах...	40
Ілія Бондарук Упровадження прогностичних ідей досвіду США в систему підвищення кваліфікації вчителів в Україні.....	43
Леся Вікторова Міжнародний досвід іншомовної підготовки співробітників спеціальних служб.....	46
Вікторія Вознюк Розширені послуги школи в Україні та Великій Британії: компаративний аналіз.....	49
Олена Габелко Globalization: impact on foreign language education.....	52
Олена Галай Іноземна мова як засіб прилучення молоді до цінностей полікультурного світу.....	55

Алла Гембарук	
До проблеми методичної підготовки майбутніх учителів іноземних мов (за матеріалами спільного проекту МОН України та Британської Ради в Україні «Шкільний учитель нового покоління»)	57
Діна Гриненко	
Застосування аудіо- та відеоматеріалів на заняттях іноземної мови у школах Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії	59
Ірина Грітченко	
Особливості та переваги вивчення другої іноземної мови у школі	61
Victoria Gubkina	
The impact of globalization on the ways of teaching foreign languages	64
Natalia Gut	
Migrant teachers' global unions in the networked society	67
Олексій Дем'янюк, Юрій Коваль	
Інтегрований підхід до формування творчої особистості курсанта	70
Світлана Деркач	
Роль інтерактивних технологій в реалізації особистісно-орієнтованого підходу	73
Наталія Дудик, Тетяна Зевченко	
Розширення компетентностей сучасного вчителя як нагальна вимога ХХІ століття	74
Аліна Джуріло	
Моделі управління у сфері освіти	76
Оксана Заболотна, Світлана Щудло	
Українська асоціація дослідників освіти: перші кроки у науковому полі	78
Валентина Заболотнікова	
Modern technologies as an effective tool in ESP	81
Людмила Загоруйко	
Гендерний аспект у вищій освіті Польщі	84
Наталя Зайцева	
Огляд досвіду зарубіжних учених у вивченні питань двомовного навчання в США	86
Тетяна Зевченко, Наталія Дудик	
Вища освіта і світовий глобалізаційний процес	90
Ірина Іванченко	
Self-assessment in teaching interpreters	93
Галина Іванчук	
Практичні підходи до реалізації підготовки вчителів у США	94
Юлія Казак	
Проблема визначення поняття «термін» в сучасній англійській прозі	96
Людмила Калилец	
Требования к учебному тексту как единице обучения чтению	99

Тетяна Капелюшина Conducting self-assessment.....	103
Людмила Катеринюк Using music in class.....	105
Марія Кирилюк Німецька мова як іноземна в сучасній Європі: лінгвокультурологічний проблем.....	110
Людмила Кюндель Основні сучасні тенденції національних освітніх систем.....	113
Гюьдун Коваленко The importance of aviation communication.....	117b
Олександр Коваленко Планування курсу «Ділова іноземна мова».....	119
Олена Козир Пошуки нової парадигми освіти у спадщині Маргарет Мід.....	122
Ольга Козій The problem of a scientist's moral responsibility towards own creation in fiction: comparative survey.....	125
Анастасія Колісниченко Відбродження мовної гри у фразеологізмах в українській та англійській мовах.....	128
Ольга Комар Практичні аспекти формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів іноземної мови.....	130
Ольга Комар Філософський підхід до осмислення мовних явищ: від античності до сучасності.....	133
Тетяна Камісаренко Британізований суфіфізіалізм XIX століття.....	136
Тетяна Кошоватенко, Ольга Голубарки Тенденції розвитку методики навчання англійської мови в Україні.....	139
Ганна Коржурі Футуристичні проєкти розвитку вищої освіти у світі.....	141
Svitlana Kostrytska Getting the most out of reading in ESP for engineers.....	143
Катерина Крайченко Lehrer – ein anspruchsvoller Beruf. Kernkompetenzen des modernen Lehrers...	145
Оксана Крайчук Застосування зарубіжних методів навчання в історії української школи (20 – 30 pp. XX ст.).....	148
Анна Кривко Становлення німецького класичного університету.....	151
Lutz Kuntzsch Die rolle von deutsch als fremdsprache im kontext einer modernen welt der globalisierung: „wörter des jahres“ als teil der sprachbeobachtung und	

Тетяна Коноваленко, Ольга Гончарова
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
(Мелітополь, Україна)

ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УКРАЇНІ

До сучасного вчителя англійської мови суспільство висуває серйозні вимоги щодо його фахової спроможності. Усі ці вимоги досить складно урахувати в професійній підготовці цього вчителя у вищій школі, оскільки стейкхолдерами виступають учні шкіл, їхні батьки, вчителі, адміністрація шкіл і вишів, викладачі вишів. У кожній зацікавленій стороні свої потреби, пов'язані з професійною діяльністю вчителя англійської мови.

Справжнім викликом часу є сучасні реалії середньої загальноосвітньої школи поряд із застарілою системою методичної підготовки майбутнього вчителя. Саме тому у березні 2013 року було започатковано спільний проект Британської Ради в Україні та Міністерства освіти і науки України «Шкільний вчитель нового покоління».

Незадоволення станом викладання англійської мови в школі спонукало агентів змін в Україні, представлених вище, до кардинального перегляду фахової підготовки майбутнього вчителя англійської мови. Серйозність ситуації підтвердило допроектне дослідження, яке тривало упродовж календарного року. Було з'ясовано, що «методична складова потребує значного збільшення кількості аудиторних годин, відведених у навчальному плані на дисципліну «Методика викладання іноземних мов» для практичних і лабораторних занять. Це може створити можливість для вивчення методики наскрізно, тобто протягом усього терміну навчання у ВНЗ» [, с. 19].

Робочою групою проекту було встановлено нагальну потребу переглянути тематичні модулі і привести їх у відповідність до викликів часу, звертаючи особливу увагу на реформу мовної освіти в Україні. Вказано було і на необхідність осучаснення та урізноманітнення форм і методів підготовки майбутнього вчителя англійської мови.

Результати допроектного дослідження дозволили встановити, що відсутні єдині підходи до оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу «Методика викладання іноземних мов», а саме: «різняються такі аспекти контролю, як кількість видів і форм; критерії оцінювання; зміст і кількість питань підсумкового контролю; кількість балів за поточний, проміжний і підсумковий контроль. Об'єктом контролю в

основному є теоретичні знання з дисципліни; контроль (зокрема тестовий) спрямований на виявлення другорядних знань, в той час як мало уваги приділено базовим професійно-орієнтованим методичним умінням майбутніх учителів. Відсутні також технології альтернативного оцінювання та самооцінювання, наприклад, EPOSTL (Європейський портфель студента-майбутнього вчителя мов)» [2, с. 20].

Наступним кроком робочої групи стала розробка експериментальної програми «Методики навчання англійської мови». Інноваційність програми полягала у якісно новому підході до проведення аудиторної й самостійної роботи та педагогічної практики, а також у взаємозв'язку змісту цієї дисципліни з педагогічною практикою, курсовою і дипломною роботою.

Нова програма з методики є інтегрованою, гнучкою, динамічною та цілеспрямованою. Програму побудовано на комплексному підході до освіти, що сприяє розвитку когнітивно-емотивних вмінь навчання та викладання. З вересня 2016 року програма почне засвоюватися студентами вищів-учасників експерименту, про який було офіційно повідомлено в Наказі МОН України № 871 від 12.08.2015 р. «Про проведення педагогічного експерименту щодо методичної підготовки майбутніх учителів англійської мови» [1].

Навчальна дисципліна складається з шести модулів і починає вивчатися з другого курсу та триває до закінчення навчання за освітнім ступенем «бакалавр», тобто є наскрізною. Усі отримані знання і вміння на заняттях з методики підкріплюватимуться педагогічною практикою, яка проводиться на другому курсі один раз на два тижні, а на третьому і четвертому – один раз на тиждень.

Експериментальний курс позбавлений традиційних лекцій і спрямовується переважно на опанування ключових компетентностей через практичну діяльність. Саме тому передбачено, що заняття проходитимуть у формі майстер-класів, інтерактивних або міні лекцій, дискусійних груп, орієнтованих на завдання сесій, дискусій, орієнтованого читання, спостереження за ходом заняття, мікровикладання.

Важливим є те, що теми традиційного курсу методики переглянуто та істотно оновлено, а також зміст дисципліни доповнено актуальними темами, які мають обов'язково урахуватись у процесі навчання англійської мови. Такими є наступні теми: Second Language Acquisition, Developing Learner Autonomy, Working with Materials, Error Analysis and Dealing with Errors, Catering for SEN, Classroom Action Research, Planning for CPD. Для кваліфікованої роботи щодо розробки тем з абсолютно новим наповненням учасникам робочої групи довелося підвищити власну кваліфікацію з означених тем. Наприклад, уся робота пройшла онлайн-курс «Особливі освітні потреби» Британської Ради, що дозволило комплексно вивчити усі методичні

аспекти і органічно вплести їх у нову програму. Крім того, було проведено дві зимові та одну літню школи професійної майстерності Британської Ради в Україні, а також велику кількість майстер-класів незалежними експертами Родом Болайто, Олександром Шаленком, Вікторією Іваніщевою.

Перспективи упровадження експериментальної програми у фахову підготовку майбутнього вчителя англійської мови мають позитивно вплинути на стан викладання англійської мови в школі та сприяти підвищенню рівня володіння англійською мовою громадянами нашої країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Програма проведення педагогічного експерименту щодо методичної підготовки майбутніх учителів англійської мови за інноваційною типовою програмою на 2015-2019 роки // Наказ МОНУ № 871 від 12.08.2015 р. «Про проведення педагогічного експерименту щодо методичної підготовки майбутніх учителів англійської мови». – Режим доступу: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2015-09-15/4385/nmo-871.pdf>

2. Шкільний учитель нового покоління. Допроєктне базове дослідження (березень 2014 – березень 2015). – К.: Ленвіт, 2014. – 60 с.

Ганна Корсун

*Національний технічний університет України "КПІ"
(Київ, Україна)*

ФУТУРИСТИЧНІ ПРОГНОЗИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СВІТІ

Швидкий розвиток інформаційних технологій в кінці ХХ початку ХХІ століття став причиною пошуку нових методів та підходів у системі викладання базових та фахових дисциплін у вищих навчальних закладах. Результати останніх досліджень свідчать, що сучасні методи навчання не повною мірою задовольняють вимогам до становлення конкурентоспроможного на міжнародному рівні професіонала, а тому науково-педагогічні працівники змушені шукати нові форми та методи навчання університетської молоді.

У зв'язку з цим, протягом останніх 10 років науковці в галузі педагогічних наук у своїх працях детально досліджували такі поняття як "цифрове навчання", "цифрова педагогіка", "онлайн педагогіка", "гібридна педагогіка" тощо. Однак, протягом останніх років стрімкий

**МОВА, ОСВІТА, КУЛЬТУРА:
АНТИЧНІ ЦІННОСТІ – СУЧАСНЕ ЗАСТОСУВАННЯ**

**МАТЕРІАЛИ
Міжнародного дискусійного форуму**

Підписано до друку 10.05.2016. Формат 60x90 1/32
Папір офсет.
Обл.-вид. арк. 19,5. Ум. друк. арк. 13,7.
Тираж 300. Зам. № 2785.

**Видавець та виготовлювач
ФОП Жовтий О.О.**

20300, м. Умань, вул. Садова, 2
(УДПУ, навчальний корпус № 1)

Тел. 097 255 65 07

047 44 3 51 33

093 540 78 82

e-mail: nastek@meta.ua

www.foto-na.net.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК, № 2444 від 22.03.2006 р.